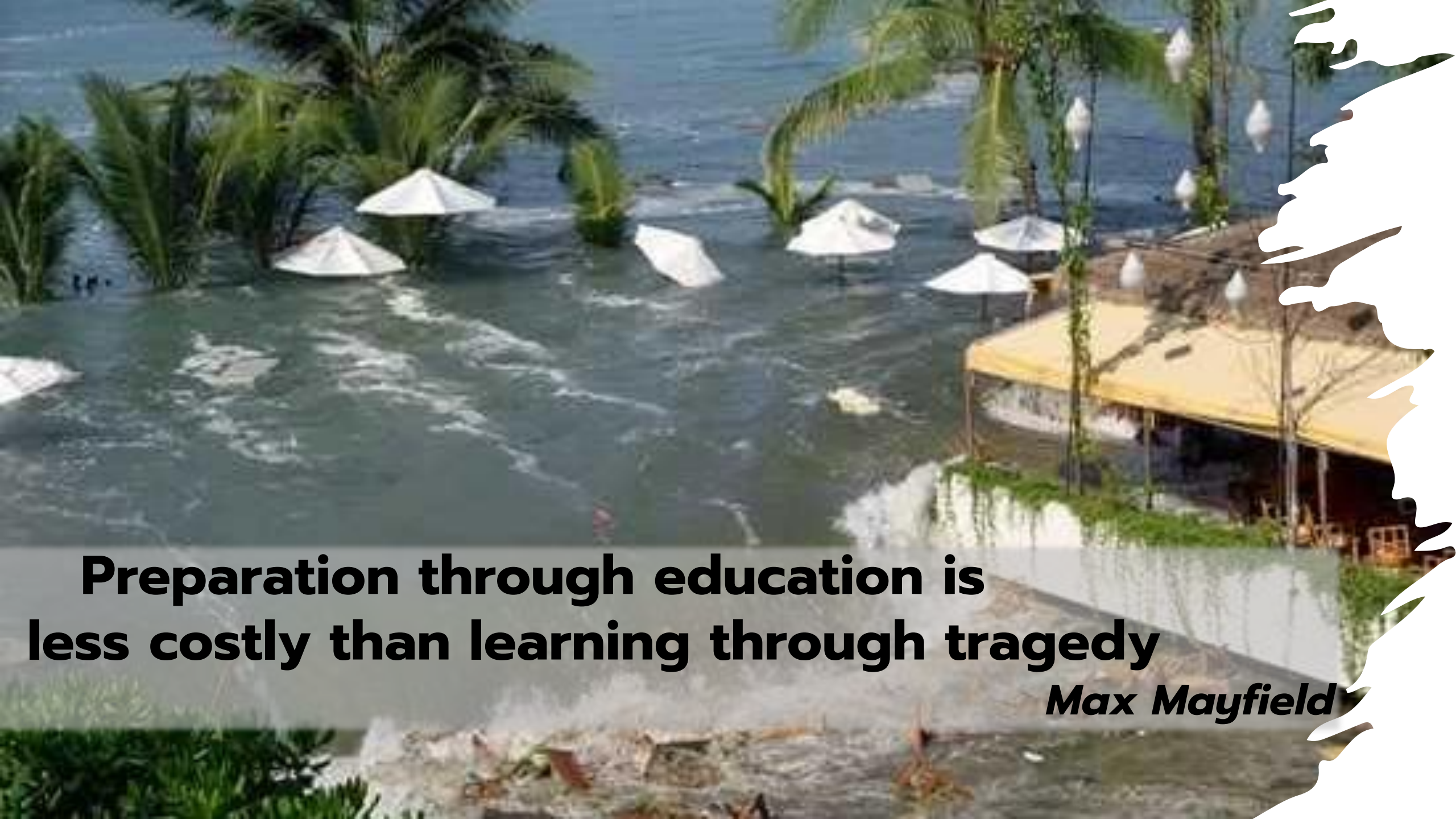

ถอดบทเรียน
การบริหารจัดการด้านนิติเวช

“กรณีอุทัยสวรรค์”

นพ.เชาวกิจ ศรีเมืองวงศ์
โรงพยาบาลพุทธชินราชพิษณุโลก

**Preparation through education is
less costly than learning through tragedy**
Max Mayfield

23 กค 61
เขื่อนเซเปียน-เซิน้อย
27 ศพ สูญหาย 130 ราย

6 ตค 65
สังหารหมู่ อุทัยสวรรค์
หนองบัวลำภู
38 ศพ

5 กค 61
เรือล่มภูเก็ต 47 ศพ

8 กพ 63
กราดยิงโคราช
30 ศพ

Disaster

a natural or man-made event that causes widespread loss of life, property and livelihood.

สาธารณภัย

ภัยต่างๆ ที่เกิดโดยธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์ รวมถึงทางการคมนาคม ซึ่งอาจเป็นอุบัติเหตุหรือก่อวินาศกรรม อันส่งผลต่อประชาชนहु่มมาก เกิดการบาดเจ็บเป็นวงกว้างหรือเสียชีวิต ตลอดจนทรัพย์สินเสียหาย

อุบัติเหตุ

ภัยพิบัติ

พระราชบัญญัติ

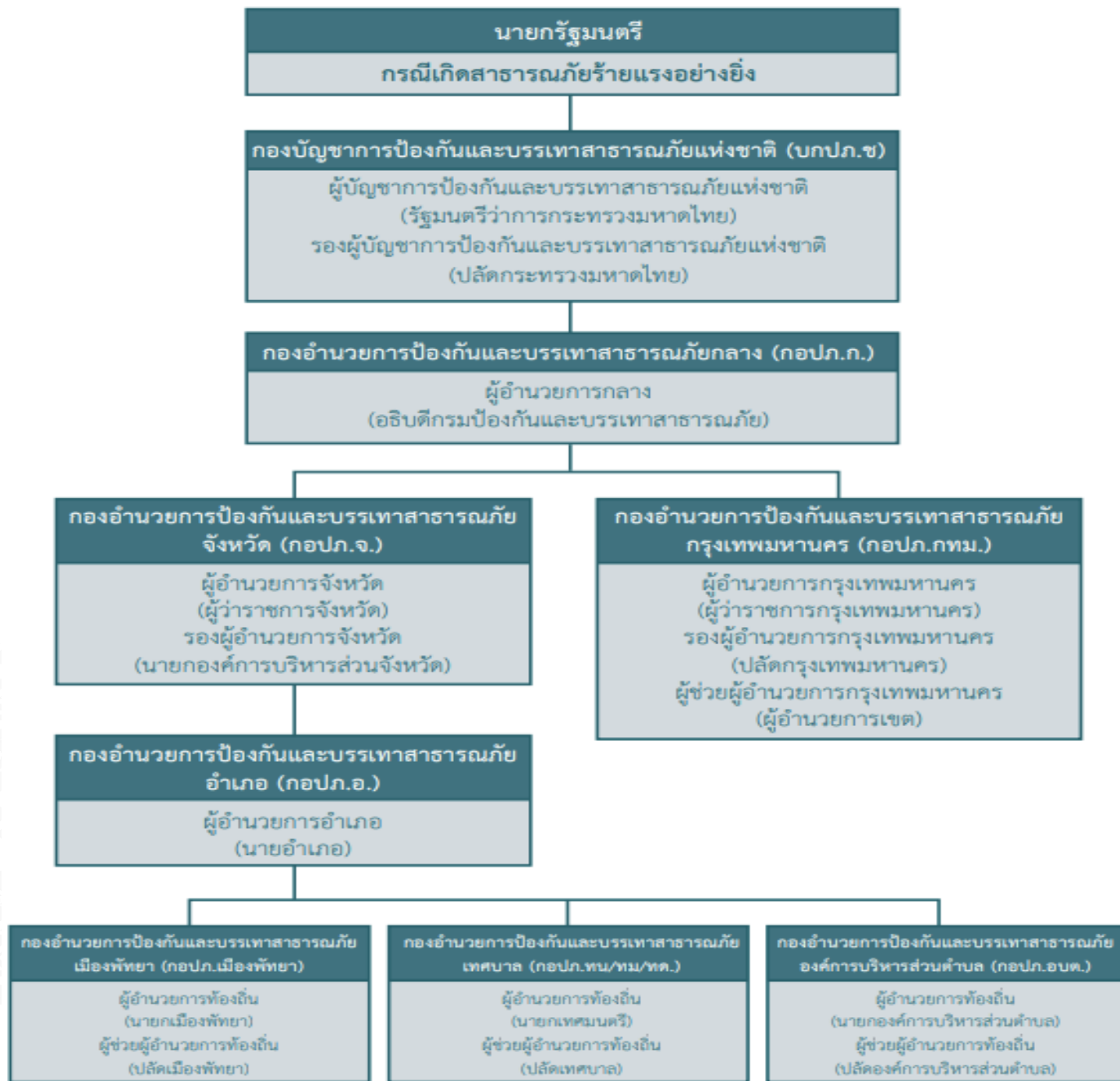
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

พ.ศ. ๒๕๕๐

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

พ.ศ. 2558

ศูนย์บริหารวิกฤตการณ์จังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด)

ศูนย์ข้อมูล , ศูนย์ประสานงาน

ที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ

ส่วนอำนวยการ

ส่วนสนับสนุนทั่วไป

งานปฏิบัติการ

เทคโนโลยีสารสนเทศ

สาธารณูปโภค

งบประมาณ

สวัสดิการสังคมฯ

อื่นๆ

การแพทย์และสาธารณสุข

รักษาความสงบเรียบร้อย

สารเคมีวัตถุอันตราย

การสนับสนุนทางการทหาร

ฝ่ายค้นหาและเก็บกู้ภัย

**ศูนย์บริหารจัดการศพ
จำนวนมาก***

ศูนย์บริหารจัดการศพจำนวนมาก

งานประสานงาน
(Liaison)

งานประชาสัมพันธ์
(Public relation)

งานวางแผน
(Planning)

งานสนับสนุนทั่วไป
(Logistic)

งานปฏิบัติการ
(Operation)

งานช่วยเหลือ
ครอบครัวและการจัดการ
ข้อมูลผู้สูญหาย
(Family assistance and
AM data management)

ฝ่ายสื่อสารและขนส่ง

ฝ่ายจัดซื้อและพัสดุ

ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม

ฝ่ายการเงินการคลัง

ฝ่ายจัดการด้านพื้นที่
และรักษาความปลอดภัย

ฝ่ายค้นหาและเก็บกู้

ฝ่ายตรวจสอบและเก็บรักษาศพ

ฝ่ายพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล

ฝ่ายจัดเก็บข้อมูลผู้สูญหาย

ฝ่ายช่วยเหลือครอบครัว

เกณฑ์
ประเมิน
ศักยภาพ

ความรุนแรง เกณฑ์	ระดับรุนแรงน้อย	ระดับรุนแรงปานกลาง	ระดับรุนแรงมาก
1. จำนวนศพ	5-10 ศพ (2 คะแนน)	11-20 ศพ (4 คะแนน)	20 ศพ ขึ้นไป (6 คะแนน)
2. จำนวน แพทย์นิติเวช	มีแพทย์นิติเวช ในจังหวัด (2 คะแนน)	ไม่มีแพทย์นิติเวช ในจังหวัด แต่มีแพทย์นิติเวช ในระดับเขต (4 คะแนน)	ไม่มีแพทย์นิติเวช ในจังหวัด แต่มีแพทย์นิติเวช ในระดับเขตและสัสด่วนแพทย์ นิติเวช:ศพ น้อยกว่า 1:5 (6 คะแนน)
3. จำนวนตู้เก็บศพ ในจังหวัด	มีเพียงพอหรือสามารถหา จากแหล่งสนับสนุนในจังหวัด ได้เพียงพอ (1 คะแนน)	มีน้อยกว่าจำนวนศพ และไม่สามารถหาตู้เก็บศพ จากแหล่งสนับสนุน ในจังหวัดได้เพียงพอ (2 คะแนน)	มีน้อยกว่าจำนวนศพ และไม่สามารถหาตู้เก็บศพ จากแหล่งสนับสนุน ในเขตได้เพียงพอ (3 คะแนน)
4. การเปลี่ยนแปลงของ สภาพศพ (Advanced decomposition stage, incomplete body)	สภาพศพเปลี่ยนแปลงไป น้อยกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนศพ (1 คะแนน)	สภาพศพเปลี่ยนแปลงไป ร้อยละ 25-50 ของจำนวนศพ (2 คะแนน)	สภาพศพเปลี่ยนแปลงไป มากกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนศพ (3 คะแนน)

ความรุนแรง เกณฑ์	ระดับรุนแรงน้อย	ระดับรุนแรงปานกลาง	ระดับรุนแรงมาก
1. จำนวนศพ	5-10 ศพ (2 คะแนน)	11-20 ศพ (4 คะแนน)	20 ศพ ขึ้นไป (6 คะแนน)
2. จำนวน แพทย์นิติเวช	มีแพทย์นิติเวช ในจังหวัด (2 คะแนน)	ไม่มีแพทย์นิติเวช ในจังหวัด แต่มีแพทย์นิติเวช ในระดับเขตและสัດส่วนแพทย์ นิติเวช:ศพ น้อยกว่า 1:5 (6 คะแนน)	ไม่มีแพทย์นิติเวช ในจังหวัด แต่มีแพทย์นิติเวช ในระดับเขตและสัດส่วนแพทย์ นิติเวช:ศพ น้อยกว่า 1:5 (6 คะแนน)
3. จำนวนตู้เก็บศพ ในจังหวัด	มีเพียงพอหรือสามารถหา จากแหล่งสนับสนุนในจังหวัด ได้เพียงพอ (1 คะแนน)	มีน้อยกว่าจำนวนศพ และไม่สามารถหาตู้เก็บศพ จากแหล่งสนับสนุน ในจังหวัดได้เพียงพอ (2 คะแนน)	มีน้อยกว่าจำนวนศพ และไม่สามารถหาตู้เก็บศพ จากแหล่งสนับสนุน ในเขตได้เพียงพอ (3 คะแนน)
4. การเปลี่ยนแปลงของ สภาพศพ (Advanced decomposition stage, incomplete body)	สภาพศพเปลี่ยนแปลงไป น้อยกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนศพ (1 คะแนน)	สภาพศพเปลี่ยนแปลงไป ร้อยละ 25-50 ของจำนวนศพ (2 คะแนน)	สภาพศพเปลี่ยนแปลงไป มากกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนศพ (3 คะแนน)

น้อยกว่า 6 คะแนน

รุนแรงน้อย
จัดการได้ด้วยทรัพยากรใน
อำเภอ หรือ จังหวัด

7 – 12 คะแนน

รุนแรงปานกลาง
จัดการได้ด้วยทรัพยากรใน
เขตสุขภาพ

13 – 18 คะแนน

รุนแรงมาก
ต้องใช้ทรัพยากรจาก **เขตอื่น**
หรือ **ผู้เชี่ยวชาญส่วนกลาง ประเทศ**

Command

**Co-
ordination**

Planning

Workforce

Place

Process

Equipment

**Relative
supporting**

Command*

อำนาจตัดสินใจ

สายบังคับบัญชา

Planning*

เตรียมและเสนอแผน

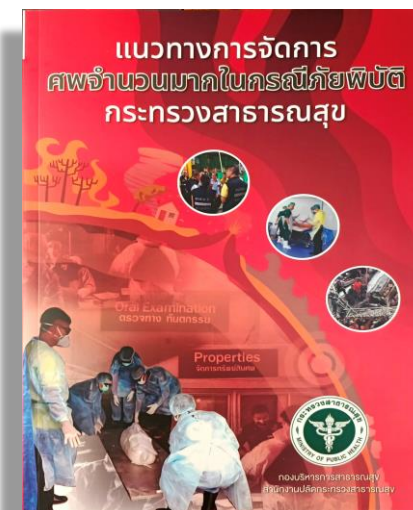
รายงาน

ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

Co-ordination*

ประสานงาน ระดมคน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ระเบียบ สตช.
พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

Workforce*

รู้ตัว รู้หน้าที่
มาเป็นทีม
ป้ายระบุบุคคล จนท.

หัวหน้างานวางแผน (Planning Section chief)

ชื่อผู้รับผิดชอบ :
รายงานต่อ : (หัวหน้าศูนย์บริหารจัดการศพ)
สถานที่ตั้งของหน่วย : หมายเลขโทรศัพท์ :

Mission : บริหารจัดการการวางแผนงานสาธารณภัย กระจายข้อมูลข่าวสารที่มีความสำคัญให้ทั่วถึง คำนวณสถานการณ์ และทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในระยต่อไป จัดทำและกระจายเอกสารแผนดำเนินการ (Action Plan) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การปฏิบัติการ

ระยะแรก

- นัดหมายการปฏิบัติต่อหัวหน้าศูนย์บริหารจัดการศพ จัดเตรียม Job Action Sheets ของหน่วยงาน
- อ่านแผนปฏิบัติการ (Job Action Sheet) นี้ให้ละเอียด
- รับคำสั่งจากหัวหน้าศูนย์บริหารจัดการศพ
- กำหนดสถานที่รวมถึงสาธารณูปโภคต่างๆที่ใช้ในการเก็บรักษาและตรวจศพ
- นัดหมายหัวหน้างานสนับสนุนทั่วไป หัวหน้างานปฏิบัติการ หัวหน้างานช่วยเหลือครอบครัว และการจัดการข้อมูลผู้สูญหาย หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ และหัวหน้างานประสานงาน เพื่อมอบหมายภารกิจตาม Job Action Sheets
- ประชุมแจ้งสถานการณ์ที่รับทราบจากหัวหน้าศูนย์บริหารจัดการศพให้ทุกฝ่ายในงานวางแผนทราบ
- รวบรวมข้อมูลทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน โดยควรมีการทำบัญชีอุปกรณ์ และเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (Facility list) ว่าอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานทั้งภาครัฐหรือเอกชนที่ใดบ้าง เพื่อการระดมหรือขอรับการสนับสนุนได้สะดวกรวดเร็ว
- จัดตั้งศูนย์วางแผนและข้อมูลข่าวสาร
- กระจายแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ไปสู่หัวหน้าศูนย์บริหารจัดการศพ และทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องเป็นลายลักษณ์อักษร
- รับแผนปฏิบัติการ (Action Plan) จากทุกฝ่ายในงานวางแผนและทุกงานเป็นระยะ ๆ ที่ 4, 8, 24 และ 48 ชั่วโมง หลังเกิดเหตุการณ์และปรับระยเวลาปฏิบัติงานในระยต่อไปตามความเหมาะสม
- ประเมินสถานการณ์ บันทึกสถานการณ์ และปรับปรุงข้อมูลที่ได้รับรายงานจากหน่วยงานต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ เพื่อใช้ในการวางแผน และเป็นแหล่งอ้างอิง ในการประเมินผลการปฏิบัติงานหลังเหตุการณ์
- วางแผนนิเทศการณ์การสื่อสาร และทรัพยากรในแต่ละช่วงเวลาให้เหมาะสม

หัวหน้าฝ่ายค้นหาและเก็บกู้ (Scene Recovery Unit Leader)

ชื่อผู้รับผิดชอบ :
รายงานต่อ : (หัวหน้าศูนย์บริหารจัดการศพ)
สถานที่ตั้งของหน่วย : หมายเลขโทรศัพท์ :

Mission : ประมวลการผู้เสียชีวิตและรายงานไปยังหัวหน้าศูนย์บริหารจัดการศพจำนวนมาก จัดตั้งศูนย์ค้นหาและเก็บกู้ศพ วางแผนการค้นหาผู้ประสบเหตุรวมถึงตรวจลงอาชญากรรมและค้นหาทรัพย์สินที่ไม่ได้ติดกับศพตามสถานการณ์ ค้นหาที่เกิดเหตุค้นหา-จัดทำแผนที่-บันทึกข้อมูลการเก็บกู้ศพและทรัพย์สินที่ไม่ได้ติดกับศพ และเคลื่อนย้ายศพและทรัพย์สินที่ไม่ได้ติดกับศพมาจัดเก็บ

การปฏิบัติการ

โดยทันที

- นัดหมายการปฏิบัติการต่อหัวหน้างานปฏิบัติการ
- อ่านเอกสารมอบหมายงานฉบับนี้ และแผนผังโครงสร้างองค์กรอย่างละเอียด
- ประเมินสถานการณ์ของผู้สูญหาย และผู้เสียชีวิต และรายงานการไปยังหัวหน้าศูนย์บริหารจัดการศพจำนวนมากเพื่อเตรียมความพร้อมล่วงหน้า
- กำหนดที่ตั้งสำนักงานศูนย์ค้นหาและเก็บกู้ศพ
- จัดตั้งหน่วยต่าง ๆ ดังนี้
 1. หน่วยประเมินความเสี่ยง กำหนดขอบเขตที่จะค้นหาและค้นหาที่เกิดเหตุ และเผื่อระวังและเตรียมพร้อมรับมืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นขณะเก็บกู้ศพ
 2. หน่วยค้นหาและเก็บกู้ศพ โดยอยู่ในบริเวณเดียวกับสถานที่เกิดเหตุวางแผนการค้นหาผู้ประสบเหตุตามสถานการณ์ (อาจแบ่งเป็นพื้นที่ย่อย)
 3. หน่วยพักและขนส่งศพ หากสถานที่เกิดเหตุมีพื้นที่กว้างมาก ควรจัดให้มีพื้นที่สำหรับเก็บรวบรวมศพ (Holding area) ก่อนที่จะลำเลียงไปยังสถานที่เก็บรักษาศพ
- จัดเตรียมแบบบันทึกข้อมูลการตรวจในส่วนของการค้นหาและเก็บกู้ศพ (Disaster victim recover labels) และทรัพยากรในการปฏิบัติงานให้พร้อมรวมถึงกำหนดรหัสหมายเลขที่ใช้ระบุศพและทรัพย์สินที่ไม่ได้ติดกับศพ

ระยะกลาง

- ดำเนินการค้นหาและเก็บกู้ โดยปฏิบัติงานตามขั้นตอน ดังนี้
 1. ค้นหาผู้ประสบเหตุและตรวจลงอาชญากรรม รวมถึงค้นหาทรัพย์สินที่ไม่ได้ติดกับศพ
 2. จัดทำแผนที่และบันทึกตำแหน่งที่พบศพทรัพย์สินที่ไม่ได้ติดกับศพ และให้หมายเลขกำกับศพครั้ง
 3. บันทึกรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ และทำการถ่ายภาพโดยถ่ายให้ติดหมายเลขกำกับ
 4. บรรจุศพลงถุงและติดหมายเลขกำกับ โดยไม่ต้องปิดทรัพย์สินที่ติดกับศพออก
- สรุปสถานการณ์ต่อหัวหน้างานปฏิบัติการทราบเป็นระยะ ๆ

แพทย์นิติเวช 85 คน ปฏิบัติงาน 42 จังหวัด

โรงพยาบาล 44 แห่ง แบ่งเป็น โรงพยาบาลศูนย์ 27 แห่ง และโรงพยาบาลทั่วไป 17 แห่ง

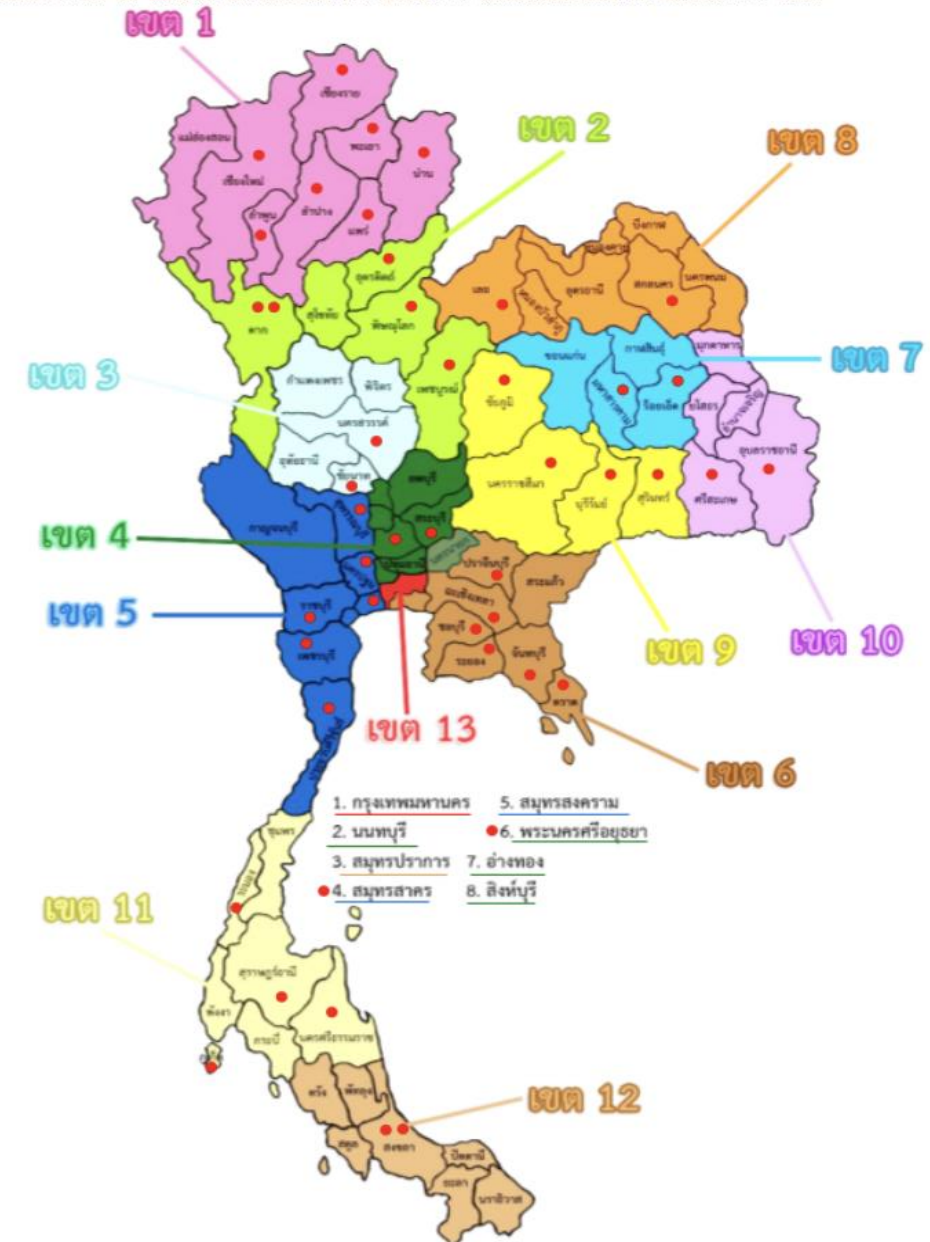
จังหวัด

เขต

ประเทศ

ต่างประเทศ

Key man แพทย์นิติเวชเขต กบรส.

Place*

- ✓ เลือกล่วงหน้า 1-2 แห่ง
- ✓ ตรวจสอบ เก็บศพที่เดียวกัน
- ✓ กว้าง – Container
- ✓ รองรับสารานุกรมโรค
- ✓ รพ.ง่าย ปิดกั้นสะดวก
- ✓ พื้นที่จอดรถ
- ✓ เดินทางสะดวก
- ✓ ห่างชุมชน บ้านเรือน

✓ แยกออกจาก สถานพยาบาล

✓ สถานที่รองรับญาติ พิธีกรรม รับศพ

✓ สถานที่เก็บข้อมูลจากญาติ และ ห้องเปรียบเทียบข้อมูล

เก็บรักษาและ ตรวจศพ

**รับรองญาติ
ชักประวัติ
หน่วยเปรียบเทียบข้อมูล**

**รับศพ
จัดการเอกสาร
พิธีกรรมศาสนา**

Process*

ค้นหาและเก็บกู้
อวัยวะศพ
คงสภาพทรัพย์สินติดตัวศพไว้

Personal effects &
Body Description

Fingerprint
information

ตรวจสอบพิสูจน์ศพ

Odontology

Pathology&DNA
specimens taken

Quality
control
(QC)

Missing person data

Identification

แผนผังแนวปฏิบัติการจัดการศพจำนวนมากในกรณีเหตุภัยพิบัติ

1. ขั้นตอนการเก็บกู้ศพ ค้นหาศพ และชันสูตรศพที่เกิดเหตุ
 - มีการจดบันทึก และทำแผนที่แสดงสถานที่พบศพ
 - ให้หมายเลขหรือรหัสแสดงตัวตนศพ เก็บและบันทึกทรัพย์สินที่ติดตัวศพ

2. ศพพร้อมทรัพย์สินถูกนำไปยังสถานที่เก็บพักศพ

3. ศพพร้อมทรัพย์สินถูกส่งไปยังสถานที่ตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล

4. ศพผ่านกระบวนการตรวจพิสูจน์เพื่อเก็บข้อมูลภายหลังตาย (PM Identification) ประกอบด้วย
 - Personal effects & Body description
 - Fingerprint Information
 - Odontology
 - Pathology & DNA specimen taken

จัดตั้งสถานที่เพื่อรวบรวมข้อมูลผู้สูญหาย (AM data) จากญาติและผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

- Administrative data
- Nominal data
- Personal effects
- Body description
- Fingerprint information
- Pathology
- Family tree
- Odontology

6.1 มอบศพพร้อมทรัพย์สินของศพให้ผู้มาติดต่อรับศพ กรณีสามารถระบุเอกลักษณ์บุคคลได้ และมีญาติมาติดต่อรับศพ โดยมีเอกสารยืนยันตัวตนถูกต้อง และมีเอกสารมอบให้เป็นผู้จัดการศพจากสถานทูต (กรณีชาวต่างชาติ)

6.2 กรณีไม่สามารถระบุเอกลักษณ์บุคคลได้ หรือไม่มีผู้มาติดต่อรับศพ ให้ทำทะเบียนศพนิรนาม เก็บศพไว้ในตู้เย็น หรือสถานที่เก็บรักษาศพ หลังสิ้นสุดระยะปฏิบัติการ เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 48 ชั่วโมง จากนั้นส่งฝังในสถานที่ฝังศพตามมติของหน่วยบริหารจัดการศพระยะยาว

5. ศพถูกส่งไปยังสถานที่เก็บศพเพื่อรอการเปรียบเทียบข้อมูลภายหลังตายกับข้อมูลผู้สูญหาย ออกหนังสือรับรองการตายใบมรณบัตร และรอการมอบศพคืนญาติ

พิสูจน์หลักฐานเก็บทรัพย์สินของศพ ทำทะเบียนทรัพย์สิน และส่งต่อทรัพย์สินเพื่อการเก็บรักษาตามหลักห่วงโซ่วัตถุพยาน

เปรียบเทียบข้อมูล

Equipment*

- ✓ เตรียมรายการอุปกรณ์
- ✓ ค้นหาและวางแผนรวบรวม

- ✓ มาพร้อมอุปกรณ์
- ✓ ไม่มาแต่ตัว

บริษัท ช่างทูนุ้ย คอนเทนเนอร์ เซอร์วิส จำกัด
CHANGNUI CONTAINER SERVICE CO.,LTD.

เฉลิมพล ข่อยนุ่ม

📞 081-1702845

ให้เช่า ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน และซ่อม
ตู้เย็นคอนเทนเนอร์ทุกชนิด

750/1757 หมู่ 4 ตำบลสำโรงเหนือ
อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10270

LINE CHOMCHAN.

Relative support

ศูนย์ประสานและ
ช่วยเหลือครอบครัว
ผู้เสียชีวิตและผู้สูญหาย

สายด่วน 24 ชั่วโมง

- ✓ ประสานงาน ให้ข้อมูล แจ้งความคืบหน้า
- ✓ บริการเอกสาร ดำเนินการทางเอกสาร
- ✓ ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก
- ✓ ประสานงานสิทธิประโยชน์
- ✓ ช่วยเหลือ แนะนำที่พัก การเดินทาง
- ✓ ล่าม
- ✓ รับศพ
- ✓ การเคลื่อนย้ายศพ
- ✓ พิธีกรรมศาสนา

- ✓ ดุศพเพื่อไว้อาลัย
- ✓ เตรียมสถานที่เฉพาะ ส่วนตัว
- ✓ เตรียมทีมปฐมพยาบาล
- ✓ เตรียมจิตใจก่อน
- ✓ ห้ามบุคคลนอก ห้ามถ่ายภาพ

Public relation

ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

- ✓ จัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์และสื่อสาร
- ✓ กำหนดผู้ให้ข้อมูล (แถลงข่าว) เพียงคนเดียว
- ✓ ข้อมูลต้องได้รับอนุญาตก่อน
- ✓ เอกสารข่าวเผยแพร่
- ✓ ห้ามเผยแพร่ชื่อผู้เสียชีวิต

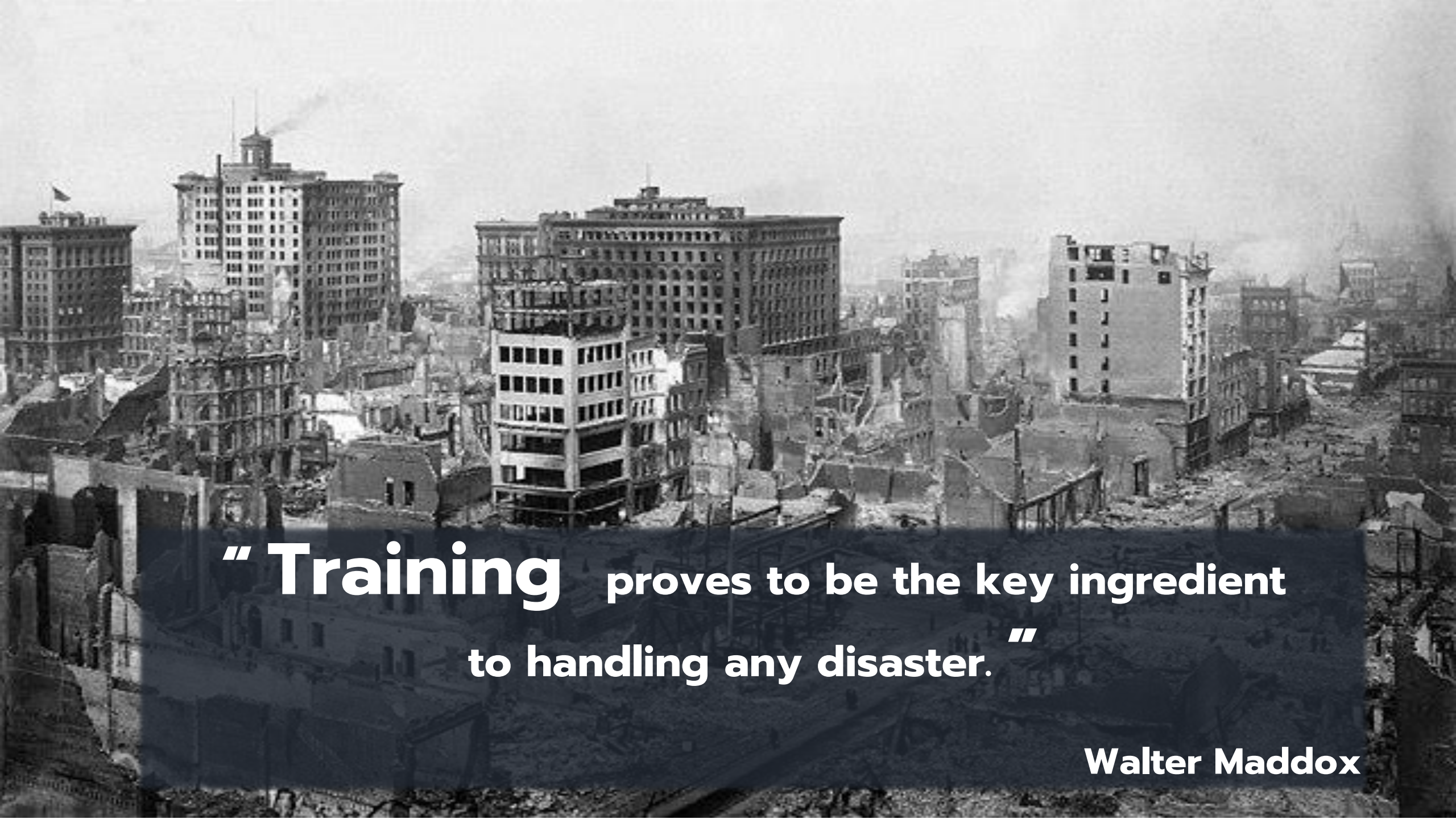

กำหนด มอบหมายหน้าที่

ทำรายการและ
สำรวจอุปกรณ์

บัญชีผู้เกี่ยวข้อง

เลือกสถานที่

A black and white photograph showing a city in ruins. Several tall buildings remain standing, but many others are reduced to rubble. Smoke is visible in the background, suggesting a recent disaster. The scene is a stark representation of urban devastation.

“Training proves to be the key ingredient
to handling any disaster. **”**

Walter Maddox